

Quy trình canh tác sản tổng hợp đạt năng suất cao, bền vững cho vùng Đông Nam Bộ

1. Chuẩn bị đất

Trong sản xuất, cây sản được trồng trên nhiều loại đất khác nhau như: đất rừng mới được khai thác, đất luân- xen canh với các loại cây công nghiệp, cây thực phẩm (cây họ đậu, lúa nước) và đất hoang hóa. Do nhu cầu để hình thành và phát triển rễ củ, cây sản cần đất tơi xốp thông thoáng và không bị ngập úng. Vì vậy, đất trồng sản nhất thiết phải được chuẩn bị kỹ trước khi trồng, các công việc bao gồm: thu dọn rễ cây và tàn dư thực vật, cày- bừa (1- 2 lần) và san lấp mặt bằng. Ở những diện tích đất có độ dốc lớn (> 30%) như đất đồi núi thì không cần cày bừa mà cuộc hốc trồng trực tiếp. Đối với đất trồng sản trên các chân ruộng luân canh lúa nước thì sau khi nước rút và thu hoạch lúa cần chuẩn bị đất sớm để xuống giống nhằm tranh thủ và tận dụng được ẩm độ đất, gồm các khâu: xử lý cỏ dại, san lấp mặt bằng (nếu đất bị úng cục bộ có thể vét mương hoặc rãnh thoát nước), cày hoặc phay đất sớm và kéo liếp ngay sau khi nước rút.

2. Chuẩn bị giống

- Các giống sản có năng suất cao được khuyến nông hiện nay bao gồm: KM94, KM140, KM98-5, KM98-1, SM937-26 và KM98- 7. Hiện nay trong sản xuất, giống sản KM94 đang bị nhiễm nặng bệnh chổi rồng (*phytoplasma*) do đó không nên sử dụng nguồn giống sản bị nhiễm bệnh.

- Giống sản để trồng trên diện rộng hoặc sản xuất đại trà lấy từ những ruộng sản xuất tốt hoặc các ruộng nhân giống riêng (nếu có), tuổi của cây sản trong các ruộng này đạt từ 8 tháng trở lên. Cây sản dùng làm giống phải khỏe mạnh, không bị nhiễm sâu bệnh, nhạt mắt, không buồng lóng, khi chuẩn bị hom giống nên loại bỏ những cây giống bị khô (không có nhựa mủ) và bị trầy, xước trong quá trình vận chuyển.

- Thời gian bảo quản cây giống không quá 60 ngày (tính từ khi thu hoạch), sau khi thu hoạch vận chuyển và bảo quản ngay tại những nơi khô ráo và có bóng mát. Có nhiều cách để bảo quản khác nhau như: bó từng bó để nằm hoặc dựng đứng cây giống trong bóng

râm, hoặc có thể cắm thẳng từng cây xuống đất theo từng cụm từ 500- 1000 cây/cụm. Trong thời gian bảo quản cây giống có thể bị rệp sáp hoặc các loại côn trùng tấn công, vì thế có thể sử dụng các loại thuốc diệt côn trùng để phòng trừ.

- Hom sắn để trồng lấy từ đoạn giữa thân cây sắn, chiều dài của hom sắn trồng sản xuất là 15- 20cm, đạt tối thiểu là 6- 8 đốt, không nên chặt hom quá ngắn hoặc quá dài, những hom sắn mầm ngủ thể hiện không rõ phải loại bỏ. Khi chặt hom dùng các loại dụng cụ sắc- bén để chặt và tránh làm cho hom bị thương tổn về mặt cơ giới như trầy vỏ hoặc dập phần thân gỗ của hom.

- Để tránh cho hom giống bị sâu bệnh phá hoại nên xử lý hom giống trước khi trồng bằng cách nhúng vào các hỗn hợp thuốc diệt nấm và côn trùng thông dụng hoặc rải thuốc trừ côn trùng theo hàng và hốc trước khi đặt hom sắn.

3. Thời vụ trồng

- Thời vụ trồng sắn thích hợp nhất ở Đông Nam Bộ và Tây Nguyên là vào đầu mùa mưa (từ tháng 05 – 06) và có thể trồng vụ Thu – Đông (từ giữa tháng 9 giữa tháng 10), nên tranh thủ trồng sớm khi đất đủ ẩm độ, không nên trồng vào các thời điểm có mưa nhiều hoặc khô hạn làm giảm khả năng mọc mầm của hom sắn (do ẩm độ đất cao hoặc thấp, nhiệt độ thấp dẫn đến hom sắn nảy mầm kém, rễ sắn hô hấp kém, các tác nhân nấm- bệnh và côn trùng dễ tấn công và gây hại cho hom sắn).

4. Phương pháp trồng

- Trồng hom nằm ngang trên những diện tích đất tương đối bằng phẳng, ở những diện tích đất có mưa nhiều thoát nước kém có thể kéo luống hoặc lên líp để trồng với các phương pháp hom xiên hoặc hom đứng. Ngoài ra, nếu trồng vào vụ cuối mùa ẩm độ đất thấp thì nên trồng hom đứng hoặc xiên.

5. Khoảng cách và mật độ trồng

- Đất tốt và trung bình trồng với khoảng cách 1,0x 1,0m, tương đương với 10.000 cây/ ha, đất xấu trồng với khoảng cách 1 m x 0,9 m hoặc 0,9 m x 0,8 m (tương đương với 12.500 cây và 13.800 cây/ ha).

6. Bón phân

- Tùy theo các loại đất mà bón với các công thức khác nhau, có thể kết hợp giữa bón phân vô cơ với phân hữu cơ như: phân chuồng, phân xanh và các loại phân hữu cơ dạng lỏng như: Vedagro; Ami- Ami

- Công thức phân bón NPK: 80kgN+ 40kgP₂O₅+ 80kgK₂O/ha; kết hợp với 5- 10 tấn phân chuồng hoặc phân xanh, hay 7000 - 10.000 L Vedagro/ha (trên đất đỏ) và 120 160 kgN+ 60 – 80 kg P₂O₅+ 120 – 160 kgK₂O/ ha; kết hợp với 5- 10 tấn phân chuồng hoặc phân xanh, hay 7- 10.000 L Vedagro/ha

- Thời gian bón: bón lót toàn bộ phân lân và phân hữu cơ. bón thúc lần 1 vào giai đoạn từ 25- 30 ngày sau khi trồng: ½ phân đạm+ ½ phân kali, bón thúc lần 2 vào giai đoạn sau khi trồng từ 50- 60 ngày: ½ phân đạm+ ½ phân kali còn lại.

- Thời điểm bón: bón khi đất có đủ ẩm độ, tránh bón phân vào lúc trời nắng hoặc đang mưa lớn.

- Phương pháp và kỹ thuật bón: phân lân và phân hữu cơ bón lót khi cày bừa hoặc bón theo hàng hay hốc trước khi trồng; phân đạm và phân kali bón theo hốc (cuốc hốc cách gốc hoặc hom sấn sấn 15cm rải đều phân xuống và lấp lại).

7. Phòng trừ cỏ dại

- Phun thuốc diệt cỏ tiền nảy mầm Dual với lượng dùng là 2,5L/ ha, phun ngay sau khi trồng, đảm bảo lượng nước phun và ẩm độ đất đủ cho thuốc có thể thấm xuống đất từ 2- 3cm.

- Có thể kết hợp giữa làm cỏ bằng tay và phun thuốc: làm cỏ bằng tay 1 lần sau khi trồng từ 25- 30 ngày, sau khi làm cỏ xong phun thuốc diệt cỏ tiền nảy mầm Dual với lượng dùng là 1,2L/ ha.

8. Trồng xen và luân canh

- Đất bằng (độ dốc < 8%) trồng xen lạc, đậu xanh hoặc một số cây họ đậu, giữa 2 hàng sắn xen 2 hàng lạc hoặc 2 hàng đậu xanh, khoảng cách giữa 2 hàng sắn là 1,0- 1,2m, giữa 2 hàng lạc và đậu xanh là 0,25- 0,30m và giữa 2 cây lạc và đậu xanh là 0,15- 0,20m.

- Đất dốc (độ dốc > 8%) nên trồng cỏ Vetiver làm hàng rào chắn theo đường đồng mức, khoảng cách giữa các hàng rào là 10- 20m.

9. Thu hoạch và bảo quản

- Thu hoạch đúng thời điểm (thường tùy theo chu kỳ sinh trưởng của từng giống sắn), khi hàm lượng tinh bột trong củ đạt từ 27- 30%, hoặc khi cây đã rụng gần hết lá ngọn (còn lại khoảng 7- 10 lá) và lá đã chuyển từ màu xanh sang vàng nhạt. Có nhiều phương pháp thu hoạch khác nhau: thu hoạch bằng cơ giới, các dụng cụ thủ công và nhổ trực tiếp bằng tay. Thu hoạch đến đâu vận chuyển ngay đến các cơ sở chế biến, tránh để lâu hoặc phơi nắng ngoài đồng làm giảm hàm lượng và chất lượng tinh bột trong củ.